

A Berzsenyi Dániel Könyvtár 2025. évi beszámolója

(9700 Szombathely, Dr. Antall József tér 1.)

(Dr. Baráthné Molnár Mónika)

2026. február 20.

1. RÖVID ÖSSZEFOGLALÓ

a. sikerek, eredmények

Könyvtárhasználati eredmények

- A 2024. évhez képest a könyvtárat aktívan használók körére vonatkozóan mértük a legnagyobb arányú növekedést
- Az OPAC nyilvános elérésű katalógusunkat 495446 alkalommal, a digitalizált dokumentumokat tartalmazó Vasi Digitális Könyvtárat pedig 215071 alkalommal (háromszor többen, mint 2024-ben) keresték fel látogatóink.
- kiegészítő állami támogatásunkból több kistelepülési könyvtári enteriőrt újítottunk meg, több mint 941 (2024: 746) programot szerveztünk a községi könyvtári szolgáltató helyeken 20127 (2024: 15285) fő látogatószámmal.

Elismerések

- A Kulturális és Innovációs Minisztérium 2025-ben pályázatot írt ki a Könyvtári Minőségi Díj elnyerésére. A Berzsényi Dániel Könyvtár pályázata eredményes lett, elnyertük a Könyvtári Minőségi Díjat.

b. az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények

Könyvtári Kihívás: a sikeres pályázati megvalósítás érdekében két kampányt indítottunk, amelyek mindegyike közrejátszott a könyvtárhasználati eredményeink pozitív alakulásában. Egyrészt játékos vetélkedést hirdettünk szombathelyi középiskolák számára, a legtöbb beiratkozást regisztráló iskola, értékes könyvcsomagot kapott (13 szombathelyi középiskolát tudtunk megszólítani). Másrészt, a látogatószám-növekedés érdekében elindított kampányunk volt a Klasszikus zenemesék címet viselő foglalkozás, amellyel megszólítottunk minden helyi általános iskolát. 2024 decembere és 2025 májusa között 29 iskola 69 osztálya, 1850 tanuló lehetett részese ezen élménynek.

2. STRATÉGIAI CÉLOK VÉGREHAJTÁSA

a. az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

A BDK stratégiai tervének időbeni megvalósulása az igazgatói ciklushoz kötött (2024-2029).
Átfogó céljaink:

1. A könyvtár társadalmi szerepvállalásának erősítése.

A megvalósulást szolgálta:

- A **Netrevalók** (<https://helloszulo.hu/netrevalok>) országos programsorozat keretében a fiatal és az idős generációk találkozását elősegítő, az idősek digitális

kompetenciafejlesztését szolgáló eseményt 10 alkalommal 200 fő részvételével szerveztünk.

- **Hátránnyal élők könyvtári ellátása:** a speciális filmes közösségek támogatása 2025-ben is megvalósult, érzékenyítő foglalkozásokat is tartottunk középiskolások részére Önként vakon címmel.

2. A BDK hosszú távú működésének biztosítása, a szolgáltatások és a szolgáltató képesség innovatív fejlesztése.

A megvalósulást szolgálta: szolgáltatásainkat a fenntarthatóság jegyében működtetjük, a Könyvtári Minőségi Díj innovációinál is hangsúlyoztuk a tudatos generációépítésre való törekvésünket.

3. Kapcsolódás az országos könyvtári szolgáltatásokhoz szolgáltatóként és igénybevevőként, biztosítva a jogszerű elektronikus hozzáférést.

A megvalósulást szolgálta:

- ODR könyvtárként a könyvtárközi forgalom zavartalan koordinálása. A MOKKA-ODR közös katalógusba a BDK rekordok folyamatos szolgáltatása megvalósult, 2025 márciusában egy teljes állományfeltöltést végeztünk, ezért 2025-re vonatkozóan 887609 darab rekord lett betöltve (bibliográfiai és példányrekord együttesen), 2026.01.29-én a találatok száma a MOKKA-ODR közös katalógusban: 267401);

4. A munkatársi gárda szakmai tudásának megújítása, a megszerzett tudás intézményi átadása. A tudás elismerésének különböző szintű érvényesítése.

A megvalósulást szolgálta:

- képzéseken, országos konferenciákon való részvétele több kollégának.

- b. a pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését

Specifikus céljaink megvalósulása:

1/c. Új használói rétegek bevonása: **Könyvtári Kihívás és NKA pályázataink**

1/d. A vármegyében élő nemzetiségek anyanyelvi kultúrája megőrzésének támogatása: a **magyarországi szlovének könyvtári ellátása bibliobusszal.**

2/c. Gyűjteményvagyron megőrzése: állományvédelem segítése.

Pályázat megnevezése	Elyvert összeg (Ft)	Támogató	Kezdet	Befejezése
ODR KONYVTAR-ODR-24-0002	2 500 000	KIM	2024.01.01.	2025.06.30.
ODR támogatás, 2025-2026 K-ODR-25-0004	2 500 000	KIM	2025.01.01.	2026.06.30.
Olvasás népszerűsítése a Berzsenyi Dániel Könyvtárban, határon innen és túl 505104/1740	650 000	NKA	2025.06.01.	2026.05.31.
A négy elem, jó szóval oktasd, játszani is engedd... Elnevezéssel az Országos Könyvtári Napok megrendezésére Vas vármegyében 208108/00196	1 400 000	NKA	2024.09.01.	2025.08.31.
Az Eletünk című folyóirat működésének biztosítása MKA-FIM-SM-2025/1-000022	2 800 000	Magyar Kultúraért Alapítvány (kezelő: Petőfi Kulturális Ügynökség)	2025.03.01.	2026.05.31.
Az Eletünk című nyomtatott sajtótermék 2025. évi megjelentetése 201101/03123	6 837 000	NKA	2025.03.01.	2025.12.31.
Rábavidéki mozgókönyvtár társfinanszírozása IV/684-2/2024/MUVESZETI	5 000 000	KIM	2024.10.01.	2025.06.30.
Rábavidéki mozgókönyvtár társfinanszírozása IV/707-4/2025/KFO	5 000 000	KIM	2025.10.01.	2026.06.30.
A Szombathelyi Berzsenyi Dániel Könyvtár muzeális dokumentumának restaurálása 208111/00155	784 000	NKA	2024.10.01.	2025.09.30.
Allományvédelmi műhely tevékenységéhez szükséges szakmai anyagok beszerzésére 208133/00059	800 000	NKA	2024.10.01.	2025.09.30.
Muzeális dokumentum restaurálása 505111/04921	1 200 000	NKA	2025.06.01.	2026.05.31.

3. SZERVEZETI VÁLTOZÁSOK ÉS KOMPETENCIAFEJLESZTÉS

Az elmúlt évben az intézmény szervezeti struktúrája nem változott, a foglalkoztatotti létszám sem, az intézményben a fluktuáció nem jellemző. A könyvtári szolgáltatások fejlesztését és az intézmény magas minőségi alapokon történő működését segíti a szervezeti kultúra fejlesztése, valamint a belső képzések, a szakmai napok szervezése és a különböző képzéseken szerzett tudás helyi gyakorlatba való átültetése.

A könyvtár munkatársai az alábbi képzéseken vettek részt:

Továbbképzés, tanfolyam címe	Képző intézmény	Részvevők	BDK-s résztvevő kszáma	Első képzési nap	Utolsó képzési nap	Óraszám	Megjegyzés
Cloud nagyvezető webinár	DMSONE	Perger Ádám	1	2025.03.25	2025.03.25	2	DMSONE új nagyvezető tájékoztató
Digitalizáció és nyilvánosság	Zenei Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége (AIBM) Magyar Nemzeti Csoportja és a Magyar Zene Háza	Kiss Attila	1	2025.04.04	2025.04.04	6	Zenei könyvtáros továbbképzés
FSZEK Közkönyvtár Börze 2025 szakmai továbbképzés	Bp., FSZEK	Bozzai Judit, Zsigri Mária	2	2025.05.29	2025.05.29	4	
Zenei adatbázisok és a mesterséges intelligencia a zenei gyűjtemény munkában	Zenei Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége (AIBM) Magyar Nemzeti Csoportja és a Magyar Zene Háza	Kiss Attila	1	2025.05.09	2025.05.09	6	Zenei könyvtáros továbbképzés
Digitális dokumentumokra vonatkozó jogi kérdések	Zenei Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége (AIBM) Magyar Nemzeti Csoportja és a Magyar Zene Háza	Kiss Attila	1	2025.09.26	2025.09.26	6	Zenei könyvtáros továbbképzés
Székia képzés	NETUB	Pup Krisztina	1	2025.10.13	2025.10.13	5	feldolgozó könyvtáros továbbképzés
Székia képzés	NETUB	Szalainé Bodor Edit	1	2025.11.17	2025.11.17	5	feldolgozó könyvtáros továbbképzés
Munkavédelmi képviselő képzés	Zsó-Tér Oktató és Képző Kft.	Németh Gabriella	1	2025.12.17	2025.12.17	8	

4. INFRASTRUKTÚRA

Az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvény értelmében a magyarországi közintézmények kötelezettek energiamegtakarítási intézkedési tervet (EMIT) készíteni. Ennek célja a közintézmények energiafelhasználásának optimalizálása és energiapazarlási pontok keresése, mely javítja az intézmény energetikai hatékonyságát. Az előbbire figyelemmel 2025-ben megkezdtük az épület klímaberendezésének és a hozzá kapcsolódó légcserélő berendezés felújítását. A klímaberendezés indokoltsága: hosszútávon felkészülés az emelkedő gáz (távhő) árak okozta probléma kezelésére.

5. GYŰJTEMÉNYI INFORMÁCIÓK

Intézményünk erősségei a minőségi szemlélet, a felhasználók szükségleteire és igényeire alapozott szolgáltatások, a gazdag gyűjtemény és a rendszeres közösségi alkalmak, amelyek kedveltek a lakosság körében.

a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

A gyarapításra fordított összegből 2025-ben 6520 (5354 db BDK keretből + BDK térségközpontú állománygyarapítás: 1166 db) egységnyi gyarapodást tudtunk elkönyvelni. Az év során a központi könyvtár és a fiókkönyvtárak gyűjteményéből 3631 dokumentumegységet vontunk ki.

b. gyűjteményfeltárás

A szombathelyi térség részére történő feldolgozás 2025-ben:

- KSZR: könyv: 4414 kötet, térkép: 4 db
- Kisebbségi ellátórendszer: könyv: 215 kötet
- Városkörnyék: könyv: 416 kötet, CD-ROM: 1 db

c. állományvédelem

A kötészeti műhely 2025-ben 2638 (2024: 1909) db könyvkötést végzett.

NKA pályázati támogatásból 1 db muzeális kötet restaurálását sikerült elindítani 2025-ben: Arndt, Johann: Christliche Auslegung und Erklärung der Evangelischen Text ... (Frankfurt am Main, 1643.)

A szerző német író, költő, evangélikus prédikátor, lelkész és szuperintendens. Számos befolyásos könyvet írt az áhítatos kereszténységről, a pietizmus előfutáraként tekintenek rá. A nyomtatvány: fatáblás sötétbarna egézbőr kötésben; egykor csatos; a tükröt hármason vonalkeretben virágos, indás dísz veszi körbe; a tükör alján és tetején három-három sor vízszintes sordísz, középen háromvonalú, egymást metsző diagonálisok. Az elő- és a háttábla díszítése megegyezik. Gerince négybordás. A metszetek részben színezettek, díszes, fametszetes iniciálék.

6. DIGITALIZÁCIÓ

2025-ben tovább folytattuk a teljes szövegű dokumentumok, Vas vármegyei sajtótermékek lapszámainak digitalizációját. A könyvek, lapszámok, elektronikus publikációk a könyvtár aktuális digitalizálási terve alapján kerülnek az adatbázisba, válogatási szempont a használói igény, az unikalitás, az állományvédelem.

Újonnan bekerült dokumentumok a VDK-ba	2022	2023	2024	2025
elektronikus publikáció	3	6	3	1
elektronikus dokumentum	11	34	40	36
folyóirat lapszám	502	1163	1301	1119
online lexikon szócikk	1	6	23	0
településtörténeti monográfia bibliográfiai leírása	0	1	0	0
kvíz	0	4	0	0
irodalomkutatás				2
Összes dokumentumszám:	517	1214	1370	1158

2025-től a Vasi Digitális Könyvtárba (VDK) nagyobb számú irodalomkutatási jegyzéket is közzéteszünk, megkönnyítve kutatóink gyűjtőmunkáját.

A Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia (KDS) keretében szkennelt dokumentumok 100%-a, köztük a Vas megyei Lapok (1867-1895) és a Szent-Gotthárd (1895-1914) című folyóiratok összes évfolyama hozzáférhetővé vált a VDK-ban, továbbá elkezdtük a muzeológusok, levéltárosok, tudományos kutatók által nagyon várt megyei napilapnak, a Vasvármegyének (1889-1945) a digitalizálását.

7. HELYBEN ÉS TÁVOLRÓL ELÉRHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK

a. helyben elérhető szolgáltatások

Helybenhasznált dokumentumok 2025:

Folyóiratszám	494648
Könyvek	264784

b. távolról elérhető szolgáltatások

A könyvtár online katalógusának használati mutatói is tükrözik a 2025-ös év növekedő könyvtárhasználati tendenciáját. Az online katalógus használata jelentős, gyakran élnek vele olvasóink:

	Keresések
OPAC	495446 alkalom
Vasi Digitális Könyvtár	215071 alkalom

Az OPAC-on végzett, keresésen kívüli műveletek:

Bejelentkezés	13919 alk.
Regisztráció	470 alk.
Regisztráció aktiválása	962 alk.
Elfelejtett jelszó	310 alk.
Aktiváló link újraküldése	0 alk.
E-mail cím módosítás	35 alk.
E-mail cím módosítás aktiválása	0 alk.
Jelszó módosítás	27 alk.
Referenzs kérdés	16 alk.
Aktuális kölcsönzések lekérdezése	28159 alk.
Előjegyzések és foglalások lekérdezése	4305 alk.
Előjegyzések és foglalások törlése	205 alk.
Korábbi kölcsönzések lekérdezése	2996 alk.
Olvasó személyes adatok lekérdezése	638 alk.
Témafigyelések lekérdezése	359 alk.
Új témafigyelés rögzítése	29 alk.
Témafigyelés törlése	11 alk.
Gyarapítási javaslat küldése	162 alk.
Meghosszabbítás	54147 alk.
Tetszésnyilvánítás	110 alk.
Előjegyzés	1722 alk.
Foglalás	3444 alk.
Könyvtárközi kölcsönzés	0 alk.
Polcra tett	1432 alk.
Polc lekérdezése	5297 alk.
Polc törlése	346 alk.
Könyvvajánló küldése	0 alk.
Hírlevél beállítások módosítása	0 alk.

8. KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLTATÁSOK (RENDEZVÉNYEK, KLUBOK, KÉPZÉSEK, KIÁLLÍTÁSOK)

Általunk szervezett konferenciák

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség (IKSZ) és a Berzsényi Dániel Könyvtár közös szervezésű szakmai napja valósult meg 2025. június 25-én Babaolvasó szakmai nap címmel. Az IKSZ először 2007-ben, a Babaolvashow keretében kezdeményezte, hogy a könyvtárak alakítsanak ki bababarát területeket. A három éven aluliak megjelenése a könyvtárakban nem csak a babák értelmi-érzelmi fejlődését segíti, de bővíti a kismamák tanulási, tájékozódási lehetőségeit. A kicsik így korán megtapasztalhatják, hogy a könyvtár egy nyugodt, biztonságos hely, ahol jól érzik magukat és ahol rengeteg az érdekes felfedeznivaló.

Az Országos Könyvtári Napok megrendezése 2025-ben nem kapott pénzügyi támogatást. Az Álom és valóság tematika életre kelt Vas vármegyében is, a látogatók számára ez a gondolat megfoghatóvá, élménnyé vált. Az országos programsorozat sikere az összefogás erejét bizonyítja! Bebizonyítottuk, hogy a közös cél érdekében tanúsított rendkívüli összetartás és a hivatástudat minden nehézségen átsegít.

2025. június 25.
BABAOLVASÓ SZAKMAI NAP
BERZSÉNYI DÁNIEL KÖNYVTÁR (9700 SZOMBATHELY, DR. ANTALL JÓZSEF TÉR 1.)

9:30 – 10:30 Regisztráció a földszinten
Lehetőség a gyermekkönyvtár és a Marék Veronika kiállítás megtekintésére

helyszín: IV. emelet

10:30 – 10:50 Köszöntők
Dr. Baráthné Molnár Mónika igazgató, Berzsényi Dániel Könyvtár
Putz Attila önkormányzati képviselő; a Kulturális, Oktatási és Civil Bizottság elnöke, Szombathely Megyei Jogú Város
Tózsér Istvánné Géczl Andrea elnök, Informatikai és Könyvtári Szövetség

10:50 – 11:10 Nem lehet elég korán kezdeni - a Berzsényi Dániel Könyvtár saját gyakorlatának bemutatása
Bozzai Judit, Zsigri Mária gyermekkönyvtárosok

11:10 – 11:30 Jó játék a könyv! Baba-mama játszóház a községi könyvtárban
Kissné Rémthó Zsuzsa, a Községi Városi Múzeum, Könyvtár és Levéltár nyugdíjas gyermekkönyvtárosa

11:30 – 12:00 Mesélve játszani, játszva mesélni
Kerekes Valéria, az Eötvös Loránd Tudományegyetem
Tanító- és Óvóképző Kar Neveléstudományi Tanszék mesteroktatója, mese- és játékkutató

12:00 – 13:00 Ebéd

13:00 – 13:20 "Meséj, verselj nekem mindennapi!"- olvasóvá nevelés támogatása a Szombathelyi Benczúr Gyula Utcai Óvodában
Iker Gabriella igazgató

13:20 – 13:50 Első kis lépések a mesék világában - miért jó mesélni és mesét hallgatni a legkisebb gyermekeknek is?
Móritz Márta gyermekpszichológus, Metamorphoses meseterapeuta

13:50 – 14:10 Babakönyvtár - a 0-3 éves korosztály olvasóvá nevelésének megalapozása könyves környezetben, a Babaolvasó program megvalósításának tapasztalatai Bicskén a Nagy Károly Városi Könyvtárban
Takácsné Endrédi Beáta óvodapedagógus, alkotó-fejlesztő Metamorphoses meseterapeuta, a bicskei Babaolvasó program foglalkozásvezetője

14:10 – 14:30 Színet és teremváltás
Közben útba ejthető a Marék Veronika kiállítás a gyermekkönyvtárban

helyszín: földszint

14:30 – 15:30 Babaelőadások a Mesebölt Bábszínházban | H. Nagy Katalin (a Mesebölt Bábszínház alapító igazgatója)
A kíváncsi kiscsikó c. előadás 1-4 éves korosztálynak
A partneri együttműködésről | Prikazovics Ferenc (igazgatóhelyettes, Mesebölt Bábszínház)

Nemzetiségeket érintő rendezvényeink

A nemzetiségi kulturális értékek bemutatását anyanyelvű rendezvények szervezésével segítettük:

Település	Program	Alkalom	Nyelvterület	Létszám
Felsőcsatár	Könyvbemutató Dowas Katalinnal	1	horvát német	32
Felsőszölnök	Könyvtári ügyes kezek - játékos könyvtári foglalkozás Treiberné Doncsecz Ildikóval	1	szlovén	25
Horvátzsidány	Könyvbemutató Dowas Katalinnal	1	horvát német	66
Kiszsídány	Könyvtári ügyes kezek - játékos könyvtári foglalkozás Koósz Krisztiánnéval	1	német	16
Narda	Könyvbemutató Dowas Katalinnal	1	horvát német	50
Pártosfalva	Meseláda - játékos könyvtári foglalkozás a Berzsenyi Dániel Könyvtár munkatársaival	1	szlovén	32
Peresznye	Könyvbemutató Dowas Katalinnal	1	horvát	27
Szentpéterfa	Könyvbemutató Dowas Katalinnal	1	horvát	60
Szombathely	Devecsery László – Lutter Imre – Dowas Katalin: Állat-tárlat - könyvbemutató	1	őrvidéki magyar tájszólás, német, hanc tájszólás, horvát, roma	110
Vaskeresztes	Könyvbemutató Dowas Katalinnal	1	német	25
Összesen:		10		443

Olvasókör, asztaltársaság, klub

A könyvtár keretein belül több klub is működik havi rendszerességgel: olvasókör, irodalmi asztaltársaság, helytörténeti klub. A lokálpatrióta érdeklődőknek a helytörténeti klub keretében szervezünk programokat. Igyekszünk még nem publikált témákat választani, illetve felhívni a figyelmet az évfordulós személyekre, eseményekre.

A könyvtár olvasóköre 2008-ban alakult meg munkatársaink és az olvasóink közreműködésével. A találkozókra havonta egy alkalommal kerül sor, a résztvevők száma alkalmanként 10-15 fő. Történetvilágok címmel szervez összejövetelet a Kámoni Fiókkönyvtárban P. Toldi Márta ny. könyvtárigazgató, szociológus asztaltársasága. A résztvevők a kiválasztott irodalmi szöveg alapján beszélgetnek a történet tanulságairól, szereplőiről, a műben megrajzolt élethelyzetről. Az összejövetelekre havonta egyszer kerül sor 10-15 fő részvételével.

Kiállítások

Január 10-én a könyvtár 1. emeleti hírlapolvasójában a Goethe Intézet vándorkiállítása nyílt meg *Komplett Kafka – Egy képregényes életrajz* címmel az író halálának 100. évfordulója alkalmából.

Február 3-án *Iparos emlékek a múltból – 140 éve alakult meg a Szombathelyi Ipartestület első tisztikara és választmánya* címmel nyílt kamarakiállítás. A tárlat támogatói voltak Szombathely MJV Önkormányzata, Szülőföld Könyvkiadó, Vas Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara, Vasi Múzeumbarát Egylet és a Vas Vármegyei Szakképzési Centrum Puskás Tivadar Szakképző Iskola Pungor Zoltán gyűjteménye.

Június 4-én került sor Vértesi Péter festőművész emlékkiállításának megnyitójára halálának 15. évfordulója apropóján.

December 4. és 2026. január 10. között a húsz éves Kőszegi Művészeti Egyesület mutatkozott be intézményünkben.

9. MINŐSÉGIRÁNYÍTÁS

a. használói elégedettségmérés

A látogatók könyvtárhasználati szokásait és elégedettségét 2025-ben is vizsgáltuk. Az írásban közölt vélemények között ebben az évben is sokan kifejezték köszönetüket, elégedettségüket. Néhányan most is jelezték, hogy több új könyvet szeretnének, mielőbbi hozzáféréssel.

2025-ös minőségcélunk volt a Könyvtári Minőségi Díj pályázat benyújtása, két innovációnk:

- Helyi identitás erősítése – a Berzsényi Dániel Könyvtár helytörténeti klubja
- Erdei könyvtár, ahol együtt lélegzünk – könyv, környezet, közösség

b. önértékelés

Eredménye: a legutóbbi, 2022-es vizsgálat során a leglátványosabb változás az eredménykritériumokban történt (ügyfélközpontú és munkatársakkal kapcsolatos eredmények). A szakértői megállapítások az önértékelésre vonatkozóan: „Az önértékelésben szervezeti egységenként vettek részt, ahol konszenzusos módszerrel határozták meg a pontszámokat. Nem sikerült elszakadni az iskolai osztályzatokhoz kapcsolódó értékeléstől, csak 4-es és 5-ös pontszámokat adtak az értékelési szempontokra. Javasoljuk az önértékelési csoport újraszervezését és az elmélyedést a KMÉR pontozási mechanizmusában.”

c. települési könyvtárak minősítésének koordinációja, előkészítése

Könyvtári minősítés előkészítését a vármegyében nem végeztünk, a városi könyvtárak nem terveznek indulni ilyen pályázaton.

10. TUDOMÁNYOS KUTATÁS ÉS KIADVÁNYOK

A Berzsényi Dániel Könyvtárban nincs tudományos munkatárs.

Október 7-én a Berzsényi Dániel Könyvtár hátrányos helyzetű használói csoportok könyvtári ellátásáról szóló, dr. Baráthné Molnár Mónika könyvtárigazgató által jegyzett előadás hangzott el a V4 országok könyvtárszakmai konferenciáján (Inclusion – Accessibility – Services: Exchange of Experiences of Libraries in V4 Countries) Besztercebányán „Programmes for disadvantaged and disabled people and sensitization of the majority society in the Berzsényi Dániel Library in Szombathely” címmel.

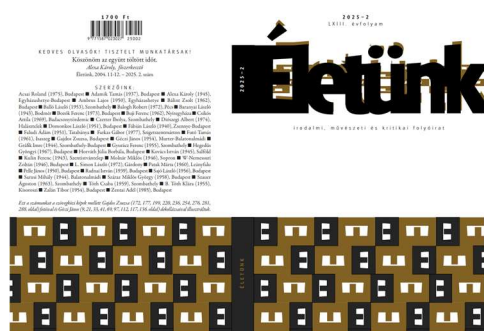
Az előadás nyomtatásban is megjelent: dr. Baráthné Molnár Mónika: Programmes for disadvantaged and disabled people and sensitization of the majority society in the Berzsényi Dániel Library in Szombathely. In: Inclusion - accessibility - services : exchange of experiences of libraries in V4 countries = Inklúzia – sprístupnovanie – slusby : vymena skúseností kniznic krajín V4 / comp. by Veronika Turcan Uhríková ; [transl. ... Róbert Címer et al.] . — Banská Bystrica : Státna vedecká kniznica, 2025. – p. 34-49.

Az Országos Könyvtári Napok keretében dr. Baráthné Molnár Mónika könyvtárigazgató szülővárosában, a Devecseri Kastélykönyvtár és Művelődési Központban tartott előadást Együtt lélegezni a felhasználókkal – a szombathelyi Berzsényi Dániel Könyvtár könyvtárhasználatot elősegítő tevékenysége címmel.

2025-ben dr. Baráthné Molnár Mónika könyvtárigazgatónak jelent meg publikációja a CeLISR-ben:

Social responsibility to ensure equal opportunities : the activities of the Berzsényi Dániel Library in Szombathely in the field of library services for the disadvantaged. In: Central European Library and Information Science Review (online) .- 2. évf. 1. szám (2025), p. 49-59.
<https://journals.bme.hu/celistr/article/view/40045>

A Berzsényi Dániel Könyvtár 2013. január 1-je óta az Életünk irodalmi folyóirat kiadója. 2025-ben 4 lapszám jelent meg. 2025. július 1-jével főszerkesztő-váltás következett be. Alexa Károlyt Vincze Bence váltotta a lap élén.

Ajánló bibliográfia az OKTV 2025/2026-os tanévi témáihoz

Főoldal > Szolgáltatások > Kiadványaink > Ajánló bibliográfia az OKTV 2025/2026-os tanévi témáihoz

AJÁNLÓ BIBLIOGRÁFIA az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny 2025/2026-os tanévi témáihoz

Szerkesztők: Nagyvárad Nóra

Összeállította a Berzsényi Dániel Könyvtár munkatársai: Kovács Edit, Nagyvárad Edit, Ócsa Nóra, Spiegler Nóra, Horváth Tamás, Gyapár Zoltán, Horváth Edit, Zsoltóvári Zoltán

Az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny pályázatát elnyert veendő diákok az ide tartozó kiadványok segítségével megismerhetik az ajánló bibliográfiát. A kiadvány használatát PDF formátumban ajánljuk meg a tanulóknak.

A kiadvány mindenki számára hozzáférhető a kiadvány megnevezésével, a pályázati kiadványokhoz, a kiadvány megnevezésével. Ezenkívül minden érdeklődő számára elérhető a kiadványok megnevezésével az ajánló bibliográfia. A bibliográfia a magyar nyelvű kiadványokból áll, amelyeket a pályázati kiadványokhoz is ajánljuk. Minden esetben a kiadvány megnevezésével kell megjelölni a kiadványt, amelyre a pályázati kiadványokhoz is ajánljuk. Minden esetben a kiadvány megnevezésével kell megjelölni a kiadványt, amelyre a pályázati kiadványokhoz is ajánljuk. Minden esetben a kiadvány megnevezésével kell megjelölni a kiadványt, amelyre a pályázati kiadványokhoz is ajánljuk.

Magyar nyelv

1. A kiadvány kiadvány megnevezésével megjelölni a kiadványt.
2. A kiadvány kiadvány megnevezésével megjelölni a kiadványt.
3. A kiadvány kiadvány megnevezésével megjelölni a kiadványt.

Magyar történelem

1. A kiadvány kiadvány megnevezésével megjelölni a kiadványt.
2. A kiadvány kiadvány megnevezésével megjelölni a kiadványt.
3. A kiadvány kiadvány megnevezésével megjelölni a kiadványt.

Az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny pályázatán részt vevő diákok a 2025/2026-os tanévben is felhasználhatták a megjelölt témákhoz kidolgozott ajánló bibliográfiánkat. A könnyebb használhatóság érdekében PDF formátumban jelent meg a kiadvány. [https://www.bdmk.hu/Konyvtarhasznalat es szolgáltatások/Kiadványok/OKTV.html](https://www.bdmk.hu/Konyvtarhasznalat_es_szolgáltatások/Kiadványok/OKTV.html)

Kollégánk, Szalainé Bodor Edit, a helyismereti gyűjtemény vezetője tagja a Vasi Honismereti és Helytörténeti Közlemények szerkesztőbizottságának, illetve részt vesz a folyóirat évenként megjelenő Krónika rovatának összeállításában, megírásában. A Nemzeti Levéltár Vas Vármegyei Levéltára a Vas Megyei Honismereti Egyesülettel karöltve mutatta be az 1974-ben alapított Vas Vármegyei Honismereti Mozgalom folyóiratának (Vasi Honismereti és Helytörténeti Közlemények) jubileumi számát. Az 50. évfordulóra elkészült 120 oldalas lapszámban a Berzsényi Dániel Könyvtár helytörténeti klubja is bemutatkozott Szalainé Bodor Edit írása által.

11. PARTNERSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ÉS ÖNKÉNTESÉG

Érdekképviselőt:

A könyvtár igazgatója elnökségi póttagja a Magyar Könyvtárosok Egyesületének, az Etikai Munkabizottság elnöke. Az intézmény igazgatóhelyettese, Szalainé Bodor Edit az MKE Helyismereti Könyvtárosok Szervezete elnöke. Bozzai Judit gyermekkönyvtáros az MKE Vas Megyei Szervezetének elnökségi tagja.

Könyvtári együttműködések:

A győri Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér – mint regionális könyvtár – kezdeményezésére régiós megbeszélésre került sor. A 2025. november 25-én megrendezett szakmai napon a Könyvtári Intézet szakemberei tartottak előadást és konzultációt a Könyvtári Kihívásról. A rendezvény lehetőséget biztosított közvetlen egyeztetésre Vincze Máté közgyűjteményekért és kulturális fejlesztésekért felelős helyettes államtitkárral, aki kiemelten számított a vármegyei hatókörű városi könyvtárak magas szintű képviselőire. Vas vármegyét

a BDK igazgatója képviselte, aki a konzultáció keretében, a helyettes államtitkár jelenlétében, átadta az intézmény 2025-2026-os fejlesztési tervének összefoglalását, indoklását (a bekerülési költségek feltüntetésével) Dr. Horváth Sándor Domonkos igazgatónak.

Ápoljuk évtizedek óta fennálló kapcsolatainkat hazai és **határainkon túli** könyvtárakkal (kiemelt partner: Muraszombati Területi és Tanulmányi Könyvtár – bibliobusz támogatás), elsősorban könyv- és folyóiratcsere formájában (Alsóőr – UMIZ, Lendva – Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ).

Ukrajna Magyarországi Nagykövetsége bővítette az „Ukrán Könyvespolc” hálózatát a fogadó ország régióiban. Budapest, Siófok, Győr, Vác és Miskolc után Szombathelyre látogatott Sándor Fegyir, Ukrajna magyarországi nagykövete 2025. szeptember 29-én. A látogatás alkalmával átadta az Olena Zelenszka védnöksége alatt álló, ukrán kortárs kiadványokat tartalmazó „polcot”.

Együttműködés a fenntartóval:

A könyvtár Viva Savaria Egészségpontként csatlakozott Szombathely Egészségfejlesztési Programjához és KönyvErő címmel – az ELTE PPK PPI Pszichológia szakcsoport partnerségével – könyvklubot indított. Továbbá, Viva Savaria egészségpontként (a Kámoni és a Jáki úti fiókkönyvtárral együtt) kerékpárosbarát szolgáltatók lettünk (Magyar Kerékpáros Turisztikai Szövetség).

Közoktatási és szociális területen megvalósuló letéti együttműködés:

Az iskolai könyvtárakba letétbe kihelyezett köteteink szélesebb választékot nyújtanak színvonalas szépirodalom tekintetében. 2025-ben 3 általános iskola és 1 középiskola könyvtárába helyeztünk ki könyveket. A Boldog Salkaházi Sára Technikum pedagógusait és diákjait is segítjük könyvtárunkból származó szakirodalommal (pedagógiai, képességfejlesztő, személyiségfejlesztő, hátrányos helyzetű, tanulási nehézséggel küzdők fejlesztése, nyelvtanulást segítő témakörökben). Az Ezüsthíd Szociális Intézményben mentálhigiénés szakemberek használják foglalkozásokon idősek, vakok, demens ápoltak (alkalmanként 20-30 fő) fejlesztéséhez a félévente cserélt letéti állományt.

Gothard Jenő Általános Iskola	98 kötet könyv
Bercsényi Miklós Általános Iskola	100 kötet könyv
Dési Huber Általános Iskola	50 kötet könyv

Boldog Salkaházi Sára Technikum	114 kötet könyv
Ezüsthíd Integrált Szociális Intézmény (Gagarin u. 5.)	100 kötet hanganyag, DVD, könyv
Holnap Háza	100 kötet
Pálos Károly (Pozsonyi út 47.)	100 kötet
Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ	100 kötet

6 önkéntesünk 381 órát tevékenykedett, 93 iskolai közösségi szolgálatosunk pedig 1251 órában segítette működésünket.

12. PR/MARKETING/KOMMUNIKÁCIÓ EREDMÉNYEI

a. a könyvtár megjelenése médiumokban (hagyományos és online)

A könyvtár szolgáltatásairól, programjairól, az intézménnyel kapcsolatos újdonságokról 2025-ben a nyomtatott sajtóban 61 cikk jelent meg, ebből öt szaklapban (CELISR - Central European Library and Information Science Review, Élet és Irodalom, Honismeret, Könyvtár – Információ – Társadalom, Vasi Honismereti és Helytörténeti Közlemények). A legtöbb híradás a vármegyei napilapban (Vas Népe) és a városi önkormányzati hetilapban (Savaria Fórum) látott napvilágot, az egyéb felületek közül pedig a helyi televíziót kell kiemelniük 30 tudósítással. Az év folyamán többször előfordult, hogy egy adott lapszámban több hír is megjelent intézményünkkel kapcsolatban: a Savaria fórum 2025. október 13-i számában pl. 4 tudósítás jelent meg.

Az online médiamegjelenéseket tekintve 18 féle felületen 195 híradás jelent meg az intézményről. A legtöbb megjelenést a savariaforum.hu, a vaskarika.hu és a vaol.hu internetes oldalakon regisztráltuk.

Online felületeink (honlap, közösségi média)

2017-ben indult Instagram fiókunk <https://www.instagram.com/bdkszombathely> 942 követővel és 941 bejegyzéssel rendelkezik.

Három YouTube csatornánkon (BDK, BDK Könyvhódító, Máskép(p)) megosztott filmjeinknek 3542 megtekintése volt 2025-ben.

b. lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához

A CONbathely Savaria – Szombathelyi Képregényfesztivál keretében a Berzsényi Dániel Könyvtár országos képregényalkotó pályázatot hirdetett elKÉPzelés címmel a 12-25 éves korosztály számára. Harminchét pályamunka érkezett be az ország több pontjáról.

Első helyezett (Nyári Elizabet: Jurassic Park, a vízesésnél (Michael Crichton: Óslénypark/Jurassic Park) 22 éves szombathelyi alkotó):

2025-ben indultunk A hősnő útja mesékben és mítoszokban c. női meseműhellyel a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár által meghirdetett Közkönyvtári Börzén (műhelyvezető: Dr. Krekó Kata pszichológus, meseterapeuta), roll-up segítségével mutathattuk be a jógyakorlatunkat.

Zsigri Mária gyermekkönyvtáros a FSZEK-ben

Dr. Baráthné Molnár Mónika igazgató előadást tartott a H+ Média és Kulturális Egyesület szervezésében megvalósult „Kultúra és fenntarthatóság” című konferencián május 30-án Erdei könyvtár, ahol együtt lélegzünk – könyv, környezet, közösség a Berzsényi Dániel Könyvtár Kámoni Fiókkönyvtárában címmel. A program az ÖkoPlusz Fesztivál 2025 keretében valósult meg a Vasi Skanzenben.

A Képeslevezőlap-gyűjtők Egyesülete intézményünkben rendezte meg országos találkozóját és képeslap kiállítását (július-augusztus).

A Savaria Történelmi Karneválra kollégáink 2025-ben is kitelepültek, a Gayer parkban szabadtéri lombkönyvtárral, kvizekkel, kézműves foglalkozásokkal várták az ország minden tájáról érkezőket.

Az acsádi Márk Rosarium felkérésére a könyvtárigazgató elvállalta Berzsényi rózsája rózsaszóvivőségét.

„Ami a mennyekben az egek alkotása, az itt a földön a kertek plántálása” (Lippay János: Psoni kert – 1664). Egy álom megvalósulását tette lehetővé az Agrárminisztérium Hungarikum Főosztálya által nyújtott támogatás, lehetőséget teremtve egy kisfilm elkészítésére. 2025. január 24-én Acsádon, a Szegedy-kastély dísztermében tartották az „Értéktárva” című kisfilm díszbemutatóját, erre az eseményre a Márk Rosarium kiemelt rendezvényének, a „Georgina-rózsaszóvivők” névadójának, a kastély utolsó tulajdonosnőjének egykori otthonában kerülhetett sor. A Márk Rosarium „keletkezéstörténete” a film első harmada. A film második része a „rózsaszóvivőké”. A kreatív, a tudós, a finomlelkű, a nagy tudású, a csapongó képzeletű, az irodalmárok, a művészberek illusztris társaságáé, akik bemutatták az elnevezésükben Vas vármegyéhez köthető Márk Gergely nemesítette rózsafajtákat – rendhagyó módon. Támogató rózsaszóvivők: Ambrus Lajos, Baráthné Molnár Mónika, Balogh István Péter, Brenner József, Czetter Ibolya, Czirfusz Sylvia, Csapláros Andrea, Csiki István, Csikós-Kovács Éva, Kecskés Andrea, Kelbert Krisztina, Majthényi László, Pál Ferenc, Stifter Anett, Székely János, Takács Zoltán Bálint, Tuczainé Régvári Marietta.

Az "Értéktárva - az acsádi rosarium kincsei" c. kisfilm felkerült a legnagyobb videómegosztó oldalra:

<https://www.youtube.com/watch?v=d5TgjA4gEH8>

https://www.facebook.com/markrosarium/?locale=hu_HU

13. A VÁRMEGYE TERÜLETÉN MŰKÖDŐ TELEPÜLÉSI KÖNYVTÁRAKAT ÉRINTŐ, A KULTV. 66. §-A SZERINTI ÁLLAMI FELADATAIRÓL SZÓLÓ ÖSSZEFOGLALÓ

a vármegye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos feladatokról

- 2025-ben kettő alkalommal szerveztünk Szombathelyen teljeskörű városi könyvtárigazgatói értekezletet, az aktuális teendők egyeztetése érdekében. A személyes találkozás mellett folyamatos volt a kapcsolattartás telefonon és elektronikus levelezéssel.
- 2025-ben a KSZR feladatellátásának gazdaságos szervezése érdekében öt városi könyvtárral működtünk együtt. A szolgáltatásközvetítésbe bevont városi könyvtárak száma nem változott.

a települési könyvtárak tevékenységét segítő 2025-ben nyújtott szolgáltatásokról

- Koordináltuk a vármegye nyilvános könyvtárainak, könyvtári szolgáltató helyeinek és szakkönyvtárainak statisztikai adatszolgáltatását. Határidőre elvégeztük az adatsorok ellenőrzését, elektronikus rögzítését, véglegesítését.
- Segítettük a nyilvános könyvtárak éves beszámolójának, munkatervének elkészítését, elvégeztük a szakmai ellenőrzést és gondoskodtunk a Könyvtári Intézet felületére való feltöltésről.
- A Kulturális és Innovációs Minisztérium által elindított Könyvtári Kihívás pályázatot népszerűsítettük, a pályázatot benyújtó szolgáltatóhelyeket segítettük a dokumentáció összeállításában.

14. AKTUALITÁSOK, KÖNYVTÁRHASZNÁLATI TENDENCIÁK

- a. Használati mutatók változásainak kiértékelése 2019-2025, illetve 2024-2025 viszonylatában

A Könyvtári Kihívás adatszolgáltatása során év közben is tapasztaltuk a könyvtár iránti érdeklődés növekedését. Fokozott igény jelentkezett foglalkozások tartására (gyermek, zenei, helyismereti). Látogatószámban, beiratkozott olvasószámában és kölcsönzött kötettségében is növekedést értünk el 2024-hez képest.

Nem markáns változás az olvasói szokásokban, de már néhány éve tapasztaljuk az édesapák, nagyapák meghatározott szerepét a könyvtárlátogatásokban, együtt a családdal vagy rendszeresen apa-gyerek programként érkeznek a könyvtárba. Olvasnak, tudatosan választanak olvasmányt gyermekeikkel, eljászanak akár órákon keresztül a könyves térben.

Egyre többen keresik a képregényeket, mangákat. A gyerekek is szívesen olvasnak krimiket (korosztályuknak írt bűnügyi történeteket). Szeretik a humoros vagy kissé borzongató történeteket, sorozatokat (ha az első kötet beszippantotta őket). Talán a fejtörők és a sakk témakörében érezhető a korábbiakhoz képest nagyobb érdeklődés. Továbbra is népszerűek a családregegyek, a skandináv krimik, valamint az önsegítő könyvek. A szülők részéről keresettek (de már a korábbi években is megfigyelhető volt) a problémára koncentrálnó könyvek (bölcsei, ovi, bili, válás, halál, érzelmek, düh). Úgy látjuk, a könyvek segítenek problémákat megoldani, feldolgozni, de kicsit divat is lett minden gondra didaktikusan segítő könyvet keresni. Szerencsére, vannak olyan jól megírt könyvek, amelyek kerülve a direkt megoldásokat, finoman bontják ki a lelki problémákat – a gyerekekét is.

- b. A mesterséges intelligencia és az automatizáció nyújtotta lehetőségek kihasználása

Olvasói érdeklődésre tekintettel kétalkalmas előadást szerveztünk az AI használhatóságáról. Munkánk során meghívók szerkesztéséhez, illetve foglalkozástervezéshez segítségül hívjuk az AI-t.

- c. A 2025. évi kiemelt történelmi/irodalmi évfordulókkal kapcsolatos rendezvények

Jókai Mór születésének 200. évfordulója alkalmából kamarakiállításunk nyílt március 11-én, amelyhez tárlatvezetések is szerveztünk. **Szabó Lőrinc** Kossuth- és József Attila-díjas költő, műfordító születésének 125. évfordulója és a magyar költészet napja apropóján tárlatot nyitottunk az első emeleti szabadpolcos térben és a zeneműtárban. A születési évfordulók kapcsán (**József Attila 120.**, Szabó Lőrinc 125., Kosztolányi Dezső 140.) totóra is sor került. Kamarakiállítással tisztelegtünk 2025. július 17. és szeptember 6. között **Nagy László** Kossuth- és háromszoros József Attila-díjas költő, műfordító, grafikus életműve előtt az emlékévkapcsán.